

Οι φθόγγοι της Ελληνικής

(1) Τα σύμφωνα της Ελληνικής

	Διχειλικά	Χειλοδοντικά	Μεσοδοντικά	Φατνιακά	Ουρανικά	Υπερωϊκά
Στιγμαίοι ή κλειστοί	p [pira] b [bira]			t [tino] d [dino]	c [cilo] f [femi]	k [kalo] g [garizo]
Τριβόμενοι ή εξακολουθητικοί		f [faros] v [varos]	θ [θolos] δ [ðolos]	s [sali] z [zali]	ç [çeri] j [jileko]	x [xari] y [yala]
Προστριβόμενοι				ts [tsiros] dz [dzami]		
Έρρινοι ή ρινικοί	m [mera]			n [nici]	ɲ [eɲa]	ŋ [aŋxos]
Πλευρικοί				l [lipi]	ʎ [eʎa]	
Παλλόμενοι				r [rema]		
Ημίφωνα					j [cenurjos]	

❖ Κατηγοριοποίηση των συμφώνων

Η κατηγοριοποίηση των **συμφώνων** της ελληνικής γλώσσας δίνεται με βάση δυο παραμέτρους:

(α) τον **τόπο** άρθρωσης, δηλ. τους αρθρωτές που συμμετέχουν στην παραγωγή του φθόγγου και (β) τον **τρόπο** άρθρωσης, δηλ. τον τρόπο με τον οποίο οι αρθρωτές επιτρέπουν την έξοδο του αέρα.

Επιπλέον, οι φθόγγοι διακρίνονται ως προς την **ηχηρότητα** (ηχηροί φθόγγοι παράγονται όταν οι φωνητικές χορδές είναι μισόκλειστες και το ρεύμα του αέρα τις θέτει σε παλμική κίνηση (b, d, g, f, v, ð, γ, j, z, dz, m, n, ɲ, η, l, ʎ, r, j), ενώ άηχοι φθόγγοι παράγονται όταν οι φωνητικές χορδές είναι ανοικτές και ο αέρας διέρχεται από αυτές προκαλώντας έναν ελαφρύ ψίθυρο (p, t, k, c, f, θ, s, ts, x, ç).

❖ Βασική διαφορά συμφώνων και φωνηέντων

Σύμφωνα: Κατά την παραγωγή των συμφώνων δημιουργείται στένωση μέσα στη στοματική κοιλότητα με αποτέλεσμα να σταματήσει ή να εμποδιστεί για λίγο η διέξοδος του αέρα. Γι αυτό πολύ συχνά ο αέρας κατά την έξοδό του είναι ταραχώδης.

Φωνήεντα: Ο αέρας ρέει ανεμπόδιστα και εξέρχεται χωρίς στροβιλισμούς.

❖ Κατηγοριοποίηση των φωνηέντων

Κατηγοριοποιούνται με βάση τη θέση της γλώσσας ως προς τον **κάθετο** άξονα: υψηλά [i, u], μεσαία [e, o], χαμηλό [a] και ως προς τη θέση της γλώσσας στον **οριζόντιο** άξονα: πρόσθια [i, e], οπίσθια [u, o] και κεντρικό [a].

